

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет №6
Кафедра соціології та психології*

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Вступ до спеціальності**» обов'язкових компонент
освітньої програми першого(бакалаврського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології
(протокол від 15.08.2023 № 8)

Розробник:

1. Доцент кафедри соціології та психології, кандидат психологічних наук,
Бондаренко Л.О.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри педагогіки та психології Харківської державної академії фізичної культури, кандидат психологічних наук, доцент Павлик О. М.
2. Доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент Шиліна А.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3,0 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 9	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс 1 Семестр 1 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 24; Семінарські заняття – 24; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 42; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати –		Лекції – 6; Семінарські заняття – 4; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 80; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» - формування у здобувачів вищої освіти всебічного та адекватного уявлення щодо психології як сфери професійної діяльності та спеціальності.

Основні завдання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»: полягають в цілеспрямованому оволодінні здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями про академічну та практичну психологію як професію, про основні форми та методи роботи практичного психолога, напрямки та завдання роботи практичного психолога у різних сферах його діяльності, систему психологічної служби, професійний розвиток психолога та професійно-етичні принципи його діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: вихідна

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- зміст основних понять та категорій практичної психології;
- структуру, функції та завдання психологічної служби;
- основні напрямки та функції практичного психолога в різних сферах його діяльності;

- основні форми, напрямки, методи роботи практичного психолога;
- професійно-етичні принципи, права та обов'язки психолога-практика;
- принципи організації робочого місця практичного психолога,
- систему підвищення кваліфікації практичного психолога та психолога-науковця.

вміти: вільно використовувати поняття та категорії, що розкривають суть предмету; застосовувати знання про особливості професійної діяльності психолога на практиці; використовувати деякі психологічні методи роботи практичного психолога; керуватися професійно-етичними принципами практичного психолога; організовувати робоче місце практичного психолога.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
	СК-4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
	СК-11	Здатність дотримуватися норм професійної етики.
	СК-12	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. «Історія виникнення психології як професії». Поняття «професія» та «спеціальність». Поняття про психологію. Життєва і наукова психологія. Академічна та практична психологія: відмінності та

взаємозв'язок. Історія становлення психології як професії. Міфи про психологію і психолога.

Тема № 2. «Професійний психолог як вчений – дослідник». Загальна характеристика науки. Психологія як наука. Основні галузі психології. Науково-дослідницька діяльність психолога. Наукові методи дослідження. Номенклатура наукових спеціальностей. Кар'єра психолога - науковця. Центри та заклади науково-дослідницької психології в Україні.

Тема № 3. «Практична психологія як професія». Поняття про прикладну психологію та психологічну практику. Прикладні галузі психології, їх загальна характеристика. Структура та основні напрямки практичної психології. Психологічна допомога, її сутність та види. Рольова структура ситуації психологічної допомоги. Центри та заклади прикладної та практичної психології в Україні.

Тема № 4. «Основні напрямки та методи роботи практичного психолога». Психологічна діагностика, її види та методи. Психологічна просвіта: поняття, задачі, методи. Поняття та види психологічного консультування. Консультаційна бесіда як основний метод психологічного консультування, її модель. Психологічна корекція: поняття, види, методи. Психотерапія, її специфічні задачі, показання, напрямки та методи. Психогігієна та психопрофілактика, їх основні задачі та методи. Психологічна реабілітація. Психологічний супровід як інтегральна форма діяльності практичного психолога

Тема № 5. «Система психологічної служби в різних сферах діяльності». Основні сфери діяльності практичного психолога. Поняття про психологічну службу, її структура та функції. Психологічна служба у закладах освіти. Психологічна служба у силових структурах. Основні напрямки та завдання діяльності клінічного психолога. Діяльність психолога у сфері економіки та бізнесу. Психологічна служба в центрах соціально-психологічної допомоги. Приватна психологічна практика. Професійні спільноти психологів. Взаємодія психолога з суміжними спеціалістами.

Тема № 6. «Професіограма практичного психолога». Поняття «професіограма». Професіограма психолога, її складові. Трудограма та психограма професії психолога. Особистість психолога. Професійно-важливі якості практичного психолога. Професійно-важливі якості психолога = науковця. Права та обов'язки психолога. Проблема оцінки результату професійної діяльності психолога-практика.

Тема № 7. «Професійна етика психолога – професіонала». Поняття професійної етики. Основні етичні регулятори діяльності практичного психолога. Загальні професійно-етичні принципи діяльності практичного психолога. Специфічні професійно-етичні принципи роботи практичного психолога. Головний «етичний парадокс» психології.

Тема № 8. «Робоче місце практичного психолога». Поняття про робоче місце практичного психолога. Матеріальне забезпечення робочого місця психолога. Особливості оформлення кімнати психологічного розвантаження. Основні

функції та етапи перебування у кімнаті психологічного розвантаження. Сенсорна кімната. Тренінгова кімната, її оформлення.

Тема № 9. «Особливості підготовки та професійного удосконалення психологів». Вища психологічна освіта в Україні та за кордоном. Основні посади бакалавра та магістра-психолога. Загальна типологія шляхів та способів професійного вдосконалення психолога - науковця та психолога - практика. Проблема «вектора» професійного самовдосконалення психолога. «Неформальні» шляхи професійного саморозвитку психологів.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 1							
Тема № 1: Історія виникнення психології як професії.	8	2	2	-	-	4	
Тема № 2: Професійний психолог як вчений -дослідник.	8	2	2	-	-	4	
Тема № 3: Практична психологія як професія.	6	2	2	-	-	2	
Тема № 4: Основні напрямки та методи роботи практичного психолога.	20	6	6	-	-	8	
Тема № 5: Система психологічної служби в різних сферах діяльності.	10	4	4	-	-	6	
Тема № 6: Професіограма практичного психолога.	8	2	2	-	-	4	
Тема № 7: Професійна етика психолога -професіонала.	6	2	2	-	-	2	
Тема №8: Робоче місце практичного психолога.	8	2	2	-	-	4	
Тема №9. Особливості підготовки та професійного удосконалення психологів.	6	2	2	-	-	2	
Всього за семестр №1	90	24	24	-	-	42	залік

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 1							
Тема № 1: Історія виникнення психології як професії.	9	0,5	0,5	-	-	8	
Тема № 2: Професійний психолог як вчений -дослідник.	8,5	0,5	-	-	-	8	
Тема № 3: Практична психологія як професія.	7	0,5	0,5	-	-	6	
Тема № 4: Основні напрямки та методи роботи практичного психолога.	14	1,5	0,5	-	-	12	
Тема № 5: Система психологічної служби в різнихсферах діяльності.	9,5	1	0,5	-	-	8	
Тема № 6: Професіограма практичного психолога.	11	1	-	-	-	10	
Тема № 7: Професійна етика психолога -професіонала.	9,5	1	0,5	-	-	8	
Тема №8: Робоче місце практичного психолога.	10,5	-	0,5	-	-	10	
Тема №9. Особливості підготовки та професійного удосконалення психологів.	10	-	-	-	-	10	
Всього за семестр №1	90	6	4	-	-	80	залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література:
Тема № 1: Історія виникнення психології як професії.			
		<p><i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати визначення поняттям «професія», «спеціальність». 2. Дати загальну лаконічну характеристику професії психолога. Довести, що психологія – це професія. 3. Назвати та спростувати міфи про психолога і психологію. 4. Визначити відмінності між «психологом – професіоналом» та «психологом – любителем». 5. В чому схожість та відмінності між життєвою, пересічною, академічною та практичною психологією? 6. Вказати на взаємовідносини між академічною та практичною психологією? 7. Визначте особливості історичного становлення психології як професії. <p><i>Завдання для самостійної роботи (письмово):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати 5-7 прислів'їв, які розкривають пересічні психологічні знання про людину. 2. Спростувати міфи про психологію і психолога.. 3. Знайти у Класифікаторі професій професію психолога. 	Дивись методичні вказівки до семінарських занять.
Тема № 2. Професійний психолог як вчений -дослідник.			
		<p><i>Зробити конспект теми за наступними питаннями:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика науки. 2. Психологія як наука. Предмет та об'єкт психології. 3. Дослідницька діяльність психолога. 4. Наукові методи дослідження. 5. Номенклатура наукових спеціальностей. 6. Кар'єра психолога - науковця. <p><i>Завдання для самостійної роботи (письмово):</i></p> <p>Наукові та науково-дослідницькі організації та установи в Україні. Виписати три наукові та науково-дослідницькі психологічні установи (центри, організації) в Україні. Вказати їх підрозділи та завдання.</p>	Дивись методичні вказівки до семінарських занять.
Тема 3. Практична психологія як професія.			
		<p><i>Зробити конспект теми за наступними питаннями:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про прикладну психологію та психологічну практику. 2. Прикладні галузі психології, їх загальна характеристика. 3. Структура та основні напрямки практичної психології. 	Дивись методичні вказівки до семінарських занять.

		<p>4. Психологічна допомога, її сутність.</p> <p>5. Рольова структура ситуації психологічної допомоги.</p> <p>6. Види психологічної допомоги.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи (письмово):</i></p> <p>1. Дати визначення поняттю «соціальний заказ».</p> <p>2. Виписати три заклади прикладної та практичної психології в Україні. Вказати їх сферу діяльності та завдання.</p>	
		Тема № 4. Основні напрямки та методи роботи практичного психолога.	
		<p><i>Підготувати відповіді на наступні запитання:</i></p> <p>1. Що таке психологічна діагностика? Охарактеризувати основні види, методи, ситуації, етапи психологічної діагностики.</p> <p>2. Охарактеризувати психологічну просвіту як форму діяльності практичного психолога.</p> <p>3. Що таке психологічне консультування? Дати характеристику основним видам психологічного консультування.</p> <p>4. Охарактеризувати консультативну бесіду як основний метод психологічного консультування.</p> <p>5. В чому полягає сутність психологічної корекції?</p> <p>6. Дати характеристику основним видам та методам психологічної корекції.</p> <p>7. Розкрити сутність психотерапії як форми роботи практичного психолога.</p> <p>8. Охарактеризувати сучасні напрямки в психотерапії.</p> <p>9. Що таке психогігієна і психопрофілактика?</p> <p>10. Охарактеризувати психологічну реабілітацію.</p> <p>11. В чому полягає сутність психологічного супроводу праці?</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>1. Визначити переваги та недоліки телефонного консультування.</p> <p>2. Провести порівняльний аналіз психокорекції і психотерапії.</p>	<p>Дивись методичні вказівки до семінарських занять.</p>
		Тема № 5. Система психологічної служби в різних сферах діяльності практичного психолога.	
		<p><i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <p>1. Назвати основні сфери діяльності практичного психолога.</p> <p>2. Що таке психологічна служба, її функції? Яку структуру має психологічна служба?</p> <p>3. Визначити особливості функціонування психологічної служби у закладах освіти.</p>	<p>Дивись методичні вказівки до семінарських занять.</p>

		<p>4. Проаналізувати структуру та основні функції психологічної служби у Національній поліції.</p> <p>5. Психологічна служба в установах кримінально-виконавчої системи України.</p> <p>6. Охарактеризувати основні напрямки та завдання діяльності клінічного психолога.</p> <p>7. Охарактеризувати основні напрямки та завдання діяльності психолога в сфері економіки та бізнесу.</p> <p>8. Які основні завдання психолога в центрах соціально-психологічної допомоги?</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i> Знайти в інтернеті Професійні спільноти психологів у м. Харкові.</p>	
Тема № 6. Професіограма практичного психолога.			
		<p><i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <p>1. Що таке професіоналізм, професіограма?</p> <p>2. Професіограма практичного психолога, її складові.</p> <p>3. Що таке професійно-важливі якості? Які групи професійно-важливих якостей складають структуру професійної придатності?</p> <p>4. Які є права та обов'язки у практичного психолога?</p> <p>5. Які професійно-важливі якості необхідні практичному психологу?</p> <p>6. Протипоказання для роботи психологом.</p> <p>7. Охарактеризуйте професійно-важливі якості психолога-науковця.</p> <p>8. За якими критеріями оцінюється результат професійної діяльності психолога-практика? Охарактеризуйте їх.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i> Написати есе на тему «Особистість психолога».</p>	Дивись методичні вказівки до семінарських занять.
Тема № 7. Професійна етика психолога -професіонала.			
		<p><i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <p>1. Що таке професійна етика?</p> <p>2. Охарактеризувати етичні регулятори професійної діяльності психолога -практика.</p> <p>3. Охарактеризувати професійно-етичні принципи при виконанні окремих форм роботи?</p> <p>4. В чому полягає головний «етичний парадокс» психології?</p> <p>5. Перерахуйте основні етичні суперечності у діяльності практичного психолога.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i> Етичний кодекс психолога-практика і психолога науковця: порівняти.</p>	Дивись методичні вказівки до семінарських занять.
Тема № 8. Робоче місце практичного психолога.			

		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке робоче місце практичного психолога? 2. Які є матеріальні складові робочого місця психолога? 3. Які особливості оформлення кімнати психологічного розвантаження? 4. Охарактеризувати основні функції та етапи перебування у кімнаті психологічного розвантаження? 5. Оформлення та завдання тренінгової кімнати. <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i> Вплив кольору на психіку людини (виписати вплив основних кольорів).</p>	
		Тема 9. Особливості підготовки та професійного удосконалення психологів.	
		<p>Зробити конспект теми за наступними питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке вища освіта? Які нормативно- правові документи регламентують її в Україні? 2. Становлення вищої психологічної освіти в Україні та за кордоном 3. Охарактеризуйте основні посади психолога на базі першого освітнього рівні (бакалавра), другого освітнього рівня (магістра) та третього освітнього рівня (наукового). 4. Охарактеризуйте кар'єру та шляхи самовдосконалення психолога-науковця. 5. Охарактеризуйте кар'єру та шляхи підвищення кваліфікації практичного психолога. <p>«Неформальні» шляхи професійного саморозвитку психолога.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знайти та виписати основні заклади (установи) підвищення кваліфікації та стажування в Україні та в Європі. 2. Створити план особистого професійного розвитку на найближчі п'ять років. 	Дивись методичні вказівки до семінарських занять.

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів (не передбачено)

5.1.2. Теми курсових робіт (не передбачено)

5.1.3. Теми наукових робіт (не передбачено)

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі: лекцій, семінарських занять, а також самостійної та індивідуальної роботи.

Методи навчання:

- лекції;

- частково-пошуковий метод;
- метод наукового порівняння;
- дослідницький метод;
- метод проблемного викладання;
- інтерактивний метод у формі групових дискусій.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення: наукової літератури за темою, підготовку відповідей на додаткові питання, написання та презентацію есе, тематичних повідомлень.

7. Методи контролю

Контрольні питання, що виносяться на залік

1. Дайте визначення поняттю «професія»; за допомогою критеріїв професії доведіть, що «психолог» - це професія.
2. Коли і ким було запропоновано термін «психологія», коли і у зв'язку з чим психологія стала самостійною наукою?
3. Надайте загальну характеристику життєвої та пересічної психології.
4. Що таке науково-дослідна і практична психологія? Дайте їх характеристику і порівняння.
5. Коли з'явилася психологія як масова соціальна професія? Розкажіть історію становлення психології як професії.
6. Що таке наука? Предмет, об'єкт та галузі психології як науки.
7. Охарактеризуйте науково-дослідницьку діяльність психолога.
8. Опишіть кар'єру психолога науковця.
9. Що таке прикладна психологія? Хто ввів цей термін?
10. Які є прикладні галузі психології?
11. Що таке психологічна практика?
12. Що таке психологічна допомога, у яких формах вона існує?
13. Які є види психологічної допомоги?
14. Які є основні напрямки роботи практичного психолога?
15. Що таке психологічна просвіта, які її методи?
16. Що таке психологічна діагностика, які її методи?
17. Охарактеризуйте основні психодіагностичні ситуації та етапи психодіагностичного обстеження.
18. Дайте визначення психологічному консультуванню, назвіть його види.
19. Охарактеризуйте консультативну бесіду, визначте суть кожного з її етапів.
20. Що таке психологічна корекція, які її види?
21. Охарактеризуйте методи психологічної корекції.
22. Що таке психотерапія, які її специфічні задачі та показання?
23. Охарактеризуйте основні напрямки психотерапії.
24. Охарактеризуйте психогігієну як напрямок роботи практичного психолога.
25. Що таке психопрофілактика, які її основні напрями та методи?
26. Дайте визначення психологічній реабілітації.
27. Опишіть психологічний супровід як напрям діяльності практичного психолога.

28. Дайте визначення поняттю «психологічна служба», опишіть її структуру та функції.
29. Охарактеризувати діяльність психологічної служби у закладах освіти.
30. Розкрити сутність діяльності психологічної служби у Національній поліції.
31. Опишіть основні завдання діяльності психологічної служби в установах кримінально виконавчої системи України..
32. Які є основні напрямки та завдання діяльності клінічного психолога?
33. В чому полягає сутність діяльності психолога у сфері економіки та бізнесу?
34. Охарактеризуйте діяльність психологічної служби у центрах соціально психологічної допомоги (на прикладі служби сім'ї та шлюбу).
35. Що таке професіограма, які її складові?
36. Що таке професійно-важливі якості? Які професійно-важливі якості утворюють у своїй сукупності структуру професійної придатності людини?
37. Які є права та обов'язки психолога?
38. Перерахуйте основні професійно важливі якості практичного психолога (психофізіологічні, когнітивні, комунікативні, моральні тощо).
39. Які особистісні якості є протипоказанням для роботи практичним психологом?
40. Охарактеризуйте професійно-важливі якості психолога-науковця.
41. За якими критеріями оцінюється результат професійної діяльності психолога практика? Охарактеризуйте їх.
42. Що таке робоче місце практичного психолога? Охарактеризуйте його матеріальну складову.
43. Що таке кімната психологічного розвантаження, які її завдання?
44. Проаналізуйте специфіку оформлення та етапи перебування у кімнаті психологічного розвантаження
45. Що таке тренінгова кімната, які її функції та особливості оформлення?.
46. Що таке етика, професійна етика?.
47. Які є основні етичні регулятори діяльності практичного психолога? Охарактеризуйте їх.
48. Охарактеризуйте основні професійно етичні принципи роботи практичного психолога.
49. В чому полягає головний «етичний парадокс» психології?
50. Перерахуйте основні етичні суперечності у діяльності практичного психолога.
51. Що таке вища освіта? Які нормативно правові документи регламентують її в Україні?
52. Становлення вищої психологічної освіти в Україні та за кордоном
53. Охарактеризуйте основні посади психолога на базі першого освітнього рівні (бакалавра), другого освітнього рівня (магістра) та третього освітнього рівня (наукового).
54. Охарактеризуйте кар'єру та шляхи самовдосконалення психолога- науковця.
55. Охарактеризуйте кар'єру та шляхи підвищення кваліфікації практичного

психолога.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль - 50 балів
- підсумковий контроль 50 балів.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни за семестр, визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Посилання на Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ **результатів** навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf)

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських та практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи;
- оцінка роботи в малих групах.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни, рівень самостійної підготовки до занять.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи

академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (практичні) самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів, виконання прагматичних завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{ccc} \text{Підсумкові бали} & & \text{Загальна кількість балів} \\ \text{навчальної дисципліни} & = & \text{(перед підсумковим} \\ & & \text{контролем)} \\ & & \text{Кількість балів за} \\ & & \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамену) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з

кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Умови визначення навчального рейтингу здобувача, а також вимоги і критерії оцінювання деталізовані нижче.

Види роботи	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота на лекційному занятті	12	1	12
Робота на семінарському занятті (усне опитування, участь у дискусіях)	12	1	12
Самостійна робота(самостійні, творчі завдання, написання есе)	14	1	14
Тестування за темою	12	1	12
Підсумкове тестування	1	50	50
Разом:			100
Вимоги та критерії оцінювання			
Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання	
Робота на лекційному занятті	1	Здобувач присутній на лекції, демонструє уважність, зацікавленість, веде конспект лекції, не відволікається від ходу лекції на сторонні справи.	
	0	Здобувач не проявляє активності на занятті.	
Робота на семінарському занятті	1	Здобувач гарно володіє матеріалом лекційного заняття, при підготовці до заняття використовував не тільки лекційний матеріал, а й додаткову літературу за навчальною дисципліною; під час заняття проявляє високу активність, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні та додаткові запитання викладача, бере участь у дискусіях.	
	0,5	Здобувач не проявляє високої активності під час заняття, втім демонструє уважність і не відволікався від ходу заняття на сторонні справи; на питання викладача відповідає добре, але не у повному обсязі або з незначними помилками. Або: тему реферату розкрито не у повному обсязі, доповідь підготовлена на середньому рівні.	
	0	Здобувач не проявляє активності на занятті, не бере участь у передбачуваних змістом цього заняття видах робіт, відповіді на питання викладача містять суттєві помилки.	
Самостійна	1	Здобувач виконав самостійне завдання якісно та у повному обсязі.	

робота (самостійні, творчі завдання).	0	Завдання для самостійної роботи не виконано або виконано не правильно.
Тестування за темою	1	Здобувач правильно відповів на 8-10 тестових завдань (з 10-ти можливих).
	0,5	Здобувач правильно відповів на 6-7 тестових завдань.
	0	Здобувач дав правильні відповіді менше, ніж на 6 тестових завдань.
Підсумкове тестування (залік)	1- 50	Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки

40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	« Умовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Бочелюк В. Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності : Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/417959.pdf
2. Дроздов О. Вітчизняна академічна психологічна спільнота: Соціодемографічні та соціально-психологічні характеристики. *Проблеми політичної психології*. 2022. 12 (26). С. 45-59. URL: <https://doi.org/10.33120/popp-Vol26-Year2022-104>
3. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності. 2-ге вид. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 256 с.
URL: https://ipodp.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Dutkevich_Savits_ka_Praktichna_psikhologiya_2005.pdf
4. [Матвієнко О. В.](#) Професійна підготовка майбутніх психологів як психолого-педагогічна проблема. 2014. Вип. 1(1). С. 215-220.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkhp_2014_1%281%29_41
5. Москальова А. С., Брюховецька О. В. Психологія: вступ до спеціальності: навч.- метод. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с.
URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psy%20_ctr.pdf
6. Приходько Ю.О. Практична психологія: введення у професію. навч.посібник. 2-е вид. К.: Каравела, 2010. 232 с.
URL: http://www.caravela.kiev.ua/files/file/pages_07_pracpsych_vvedprof_zm_st_peredmov_2017.pdf
7. Савчин М.В., Гавриш З.С. Вступ до спеціальності : психолог, практичний психолог : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. 400 с.
URL: <https://studfile.net/preview/9992095/>
8. Сергієнко Н. П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. – Х.: НУЦЗУ, 2018. 41с.
URL: <http://29ujmo6.257.cz/bitstream/123456789/7396/1/Вступ%20до%20спеціальності%20%28текст%20лекцій%29%202018.pdf>

Додаткова:

9. Андрушко Я.С. Психокорекція : навч.-метод. Посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 211с.
10. Васильєва О.А. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Ізмаїл. 2014. 80 с.
11. Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник. К. : Академвидав, 2010. 288 с. URL: <https://ukrtextbook.com/psixoterapiya-kalina-n-f/>
12. Мілютіне К.Л. Теорія та практика психологічного тренінгу: навч. посібник. К.: МАУП, 2014. 192 с. URL: <https://subject.com.ua/pdf/215.pdf>
13. Панок В. Г. Психологічна служба: Навчально - методичний посібник для студентів і викладачів. Кам'янець-Подільський: ТОВ Друкарня Рута, 2012. 488 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/705662/1/ps_sluzhba.pdf
14. Періг І.М. Вступ до спеціальності “Психологія”. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності “Психологія”, “Практична психологія”. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2017. 63 с. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/22510>
15. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України. Наказ МОН від 22.05.2018, №509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18>
16. Психологічна служба в системі освіти: Курс лекцій. / Укладач: І.С. Загурська. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. 166 с. URL: <https://core.ac.uk/download/83535097.pdf>
17. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. / [О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВСУкраїни, Харків, нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2018. 426 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5870/Psykholohiia%20u%20profesiinii%20diialnosti%20politsii_2018.pdf?sequence=3&isAlloved=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

18. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України - <https://mon.gov.ua/ua>
19. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти - <https://naqa.gov.ua/>
20. Пошукова система Google Академія - <http://scholar.google.com>